

Zedinjenje Italije

Dogajanje od 1859-1871

Italija je razdrobljena že od srednjega veka. Do 19.stol. se poraja ideja, da bi bilo treba izgnati tujce in ustanoviti samostojno, zedinjeno državo. Tujci so Avstrijci na S in Francozi na J. Želijo združiti posamezne dele v enotno državo. Italijani so slabi vojaki, vendar pa so dobri diplomati.

Razdelitev Italije

- **Severni del:**
 - o Lombardija, Benečija □ Tu so Avstrijci, ki so zelo osovraženi. Ta del je najbolj razvit.
 - o Piemont – Sardinjsko kraljestvo □ To je industrijsko najbolj razvit del.
 - o Vladajo Savojski (dinastija Savojscev)
- **Srednji del:**
 - o samostojne kneževine □ Toscana, Parma, Lucca, Modena
 - o Papeška ali Cerkevna država □ Ustanovljena v 4.stol.
 - o center je Rim, papež ima moč
- **Južni del**
 - o Neapeljsko kraljestvo ali Kraljestvo obeh Sicilij □ Slabo razvit del
 - o Francozi, Bourboni □ pridejo ko premagajo Aragonce v 16.stol.

Koncepti za združitev:

- republikanski □ najnaprednejši način; predvideva ustanovitev republike
- papeški □ povečana Papeška država
- monarhični □ zmaga; država bo kraljevina, vladar bo kralj

Republikanski koncept:

- Italija bo republika
- Mlada Italija, Mazzini
- Giuseppe Garibaldi

Papeški koncept:

- Italija se bo združila pod vodstvom papeža □ povečana Cerkevna država s centrom v Rimu

Monarhični koncept

- Italija se bo združila pod vodstvom Savojske dinastije in države Piemont
- država bo kraljevina
- Piemont gospodarsko zelo uspešen
- ministrski predsednik Piemonta – Camillo Cavour

1820

- Risorgimento (preporod) □ gibanje za nastanek nove zedinjene Italije. To ne sme biti javno, ker so Avstrijci zelo strogi.
- tajna društva
- carbonarji □ gibanje je zatrto
- neuspeh, zatiranje

1830

- Mlada Italija □ izberejo si zastavo, gibanje potem ni uspešno
- Giuseppe Mazzini
- želja po enotni državi, ki bo imela svoje simbole (zastava)

1848

- poskus združitve v revolucionarnem valu
- poskus spraviti Avstrijce ven iz Italije
- poskus neuspešen, revolucija zatrta (Radetrky)

Italijani ugotovijo, da bodo za združitev potrebovali pomoč, Pomaga jih francoski kralj Napoleon III. – »varuh majhnih narodov«. Italijani jim na koncu dajo Nico in Savojo. Leta 1859 Italijani, Piemont sprovcira vojno proti Avstriji. Italijanom pomagajo Francozi. V tej vojni Avstrija izgubi. Posledica je, da Avstrija izgubi Lombardijo.

Leta 1860 imamo dva procesa:

1. združevanje srednjeitalijanskih kneževin (Pisa, Lucca, Toskana)
2. na J pa Garibaldi začne svoj pohod s Sicilije.

Njegov cilj je priti v Rim. Z njim gre 1000 prostovoljcev – rdečesrajčniki. V svojem pohodu je zelo uspešen. Osvoji Sirakuze, pride v Neapelj, osvobodi Neapeljsko kraljestvo in od tam izžene Bourbone. Garibaldi hoče v Rim. Piemont se za to ne zanima. Zato se dogovorijo, da Garibaldi ne bo nadaljeval svojega pohoda.

Leta 1861 nastane Kraljestvo Italije, ki obsega Piemont, Lombardijo, srednje kneževine in Neapeljsko kraljestvo. Manjkata Benečija in Papeška država. Prvi kralj je Viktor Emanuel, ki je tudi kralj Piemonta.

Leta 1866 pride do vojne med Avstrijo in Prusijo. Italijani so dobri diplomati in podprejo Pruse. Na koncu zmagajo Prusi. Italija dobi za nagrado Benečijo. Za pristop k Italiji glasujejo tudi Beneški Slovenci, ker so Avstrijci zelo osovraženi.

Leta 1870 Italijani hočejo nasilno zavzeti Rim. Zopet se postavijo Francozi in Napoleon III: kot varuh papeža. Italijani se prestrašijo in pustijo papeža pri miru. Leta 1871 pa pride do vojne med Francijo in Prusijo. Francozi doživijo veliko sramoto. Prusi celo zajamejo Napoleona III. Francozom gre tako za nohte, da morajo poklicati vojake, ki varujejo papeža. To izkoristijo Italijani, ki vdrejo v Rim. Papež se zapre v papeški kompleks in razglasi lastno državo – Vatikan. Papež se ima za »ujetnika Vatikana«. Do pomiritve med državo in papežem pridem med 2.sv. vojno v času Mussolinija.